MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2018

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

Course : VI

[Nyāya-Vaiśeṣika]

Full Marks : 30 Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

१. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु **द्वयं** समाधेयम्। अन्यतमस्य उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च देयम् — 6×2=12

(क) प्रमाया लक्षणं विचार्य स्मृतेः प्रमात्वमस्ति न वेति विचार्यताम्।

(ख) अभावप्रत्यक्षे समवायप्रत्यक्षे च कस्तावत् संनिकर्षः? कथं वा स उपयुज्यते?

(ग) कारणलक्षणमुल्लिख्य तस्य भेदेषु असमवायिकारणं तर्कभाषादिशा व्याख्यायताम्।

२. **सर्वे** प्रश्नाः सुरगिरा समाधेयाः — 1×3=3

(क) विपक्षस्य लक्षणं किम्?

(ख) संयुक्तसमवायसन्निकर्षः कदा भवति?

(ग) उपाधेर्लक्षणं दीयताम्?

[*Turn over*]

३. अधोलिखितेषु प्रश्न**द्वयं** सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयम् — 6×2=12

(क) विशेषस्वरूपं मुक्तावलीग्रन्थदिशा आलोच्यताम्।

(ख) मन:स्वरूपं मुक्तावलीग्रन्थदिशा निरूप्यताम्।

(ग) समवायस्वरूपं मुक्तावलीग्रन्थदिशा आलोच्यताम्।

४. **सर्वे प्रश्नाः** सुरगिरा समाधेयाः — 1×3=3

(क) पदार्थलक्षणं किम्?

(ख) सादृश्यं कथं न अतिरिक्तः पदार्थः।

(ग) द्रव्यादीनां पञ्चानां साधर्म्यं किम्?